

УДК 021.4+930.25

DOI: <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2022-16-10-26>

**ACTIVITIES OF CULTURAL AND INFORMATION
CENTERS IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW**

**ДІЯЛЬНІСТЬ КУЛЬТУРНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ
ЦЕНТРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Вікторія Барабаш,

*кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри
історії, археології,
інформаційної та архівної
справи*

E-mail: viktoria-k67@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8560-0851>

*Центральноукраїнський
національний технічний
університет,
пр.-т Університеський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006*

Viktoriia Barabash,

*Ph.D. in Pedagogical sciences,
associate professor of the
department of public sciences,
information and archival affair
E-mail: viktoria-k67@ukr.net*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8560-0851>

*Central Ukrainian National
Technical*

*8, University Prospect,
Kropyvnytskyi, Ukraine,
25006*

Олена Коломієць,

*кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри
суспільних наук, інформаційної
та архівної справи*

E-mail:

kolomietselena1964@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0085-7605>

Olena Kolomiets,

*Ph.D. in Pedagogical
sciences, associate professor of
the department of public
sciences, information and
archival affair*

E-mail:

kolomietselena1964@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0085-7605>

*Центральноукраїнський
національний технічний
університет,
пр.-т Університеський, 8,
м. Кропивницький, Україна,
25006*

*Central-Ukrainian National
Technical University,
8, Universytetskyi Prospect,
Kropyvnytskyi, Ukraine,
25006*

ABSTRACT

Currently, cultural and information centers not only activate cultural cooperation, they play a special role in the process of formation of civil society, build a solid foundation for the formation of Ukrainian information content. By involving the population in a wide range of actions and events, information centers contribute to increasing civic activity of people, form patriotism and civic consciousness in them, help create a special social microclimate in all spheres of social life.

A comprehensive analysis of the information institutions of the region allows us to single out certain practical accents of the activities of these institutions. Thus, the most common types of activities of the Regional Universal Scientific Library named after D. I. Chyzhevskiy in the conditions of martial law were lectures by leading scientists of the region, in particular historians and philologists; master classes organized for citizens and immigrants; cultural street actions, round tables, artistic presentations.

The employees of the State Archive of the Kirovohrad region focused on the digitization of archival documents and active participation in all-Ukrainian and international conferences and seminars, as well as the organization and holding of virtual exhibitions dedicated to current issues.

The activities of cultural and information centers are aimed at increasing the prestige and security of the state, because only under the condition of balanced cooperation of information institutions, Ukraine is capable of decently resisting the russian occupation both on the battlefield and in the information war.

Keywords: *Ukraine, cultural and information centers, library, archive, martial law, activity of information institutions, communication.*

Постановка проблеми. В усі часи інформація була потужним глобальним ресурсом, і сьогодні в умовах російсько-української війни та активного поширення державою-агресором дезінформації пріоритетним питанням національної безпеки є реалізація єдиної інформаційної політики України.

Культурно-інформаційні центри нині не лише активізують культурне співробітництво, вони відіграють особливу роль у процесі становлення громадянського суспільства, вибудовують міцний фундамент формування українського інформаційного контенту. Залучаючи населення до багатьох своїх акцій і заходів, інформаційні центри сприяють підвищенню громадянської активності людей, формують у них патріотизм, громадянську свідомість, допомагають створювати особливий суспільний мікроклімат у всіх сферах суспільного життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформація є важливим соціальним, економічним і політичним потенціалом людства. В умовах безперервного збільшення обсягів інформації постає проблема її генерування й оптимізації. Відповідно до цього змінюються форми й способи роботи з величезними обсягами нових знань та інформації. Цей процес супроводжується змінами в усіх галузях людської діяльності, зокрема і в бібліотечній. Введення в усі напрями людського життя новітніх інформаційних технологій і їхній швидкий розвиток спричиняють фундаментальні зрушення в соціально-культурних та економічних засадах суспільного буття взагалі, що спонукає сучасні культурно-інформаційні установи якісно змінювати свою діяльність і переосмислювати свої головні завдання.

Актуальною і затребуваною є проблема національних інформаційних ресурсів як важливого чинника формування вітчизняного соціокультурного простору, яку досліджують провідні вчені сучасності. Вагомий внесок у розробку проблеми функціонування національних інформаційних ресурсів на основі національної інформаційної традиції зробили О. Онищенко, М. Горовий, В. Попик (Онищенко, Горовий, Попик, 2014). Автори аналізують національні ресурси як цінний фактор суспільної організації в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Сьогодні особливої актуальності набуває проблема соціальної комунікації, тож доцільно звернутися до наукового дослідження І. Левченко, яка слушно зазначає: «Світова спільнота ставить перед кожною державою виключно складні питання щодо проведення відповідної інформаційно-комунікаційної політики з метою адаптації своїх громадян до умов життя в новому інформаційно-комунікаційному просторі, формуючи нове бачення прав та обов'язків людини щодо задоволення інформаційно-комунікаційних потреб у суспільстві і, таким чином, готувати своїх громадян до життя в нових реаліях світу, життєдіяльність якого засновано на використанні інформації в якості головного ресурсу розвитку» (Левченко І, 2022).

На окрему увагу заслуговують наукові розвідки Г. Почепцова, який акцентує на важливості продукування національного інформаційного продукту. Учений справедливо зазначає, що ми не будемо переможцями, якщо нає продукуватимемо власний інформаційний продукт. (Почепцов, 2012).

Сучасні бібліотеки трансформувалися у надпотужні культурно-інформаційні центри, які не просто концентрують та розподіляють інформаційні потоки, а й виступають ретрансляторами державної ідеології та суспільних ідей. Участь бібліотек і їхніх інформаційно-аналітичних підрозділів у забезпеченні інформаційного супроводу процесів управління

суспільним розвитком містить монографічне дослідження Т. Гранчак «Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект» (Гранчак, 2014). Роль і призначення бібліотеки в сучасному інформаційному просторі перебуває у центрі уваги С. Гарагулі (Гарагуля, 2014). Важливою та інформативною для нашого дослідження є монографія О. Воскобойнікової-Гузевої, присвячена стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України (Воскобойнікова-Гузева, 2014).

Цінність інформаційних ресурсів архівних установ полягає у тому, що їх документна інформація може використовуватися для дослідження вітчизняної та світової культури та для розробки економічних і соціальних прогнозів у сфері науково-технічного розвитку України, підвищуючи престиж держави. Проблемі розвитку сучасних архівних установ України присвячено ряд наукових досліджень, зокрема праці А. Алексеєнко, М. Балишева «Архіви – зберігачі історії науки і техніки: інституціоналізація в Україні архівного зберігання науково-технічної документації» (Алексеєнко, Балишев, 2017); Г. Боряка «Інформатизація архівної галузі сьогодні: поточні здобутки і завдання формування електронних ресурсів» (Боряк, 2004); В. Бездрабко «Архів, архівіст, архівна культура: ідея, метафора, постання майбутнього образу» (Бездрабко, 2018). М. Палієнко «Образ «архіву» в сучасному науковому дискурсі: множинність інтерпретацій» (Палієнко, 2016) та інші.

Мета статті: проаналізувати та узагальнити досвід діяльності культурно-інформаційних установ регіону, зокрема Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського та Державного архіву Кіровоградської області в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Однією з головних ознак інформаційних установ є те що їх діяльність має найбільш дійсні й позитивні перспективи в реалізації та закріпленні людських ідеалів, цінностей і норм гармонійного розвитку в сучасному світі.

Як слушно зазначають дослідники, «національні бібліотеки стають символами державної незалежності та самобутності. Як новий інститут державності вони були орієнтовані на здійснення функцій, які умовно можна охарактеризувати як функції «національної пам'яті» (Онищенко, 93). Тож, безумовно, прямими завданнями цих культурно-інформаційних установ є не тільки забезпечення передачі наступним поколінням певної системи цінностей, зокрема цінності збереження та зміцнення національної незалежності та суверенітету, а й консолідація нації, підвищення її інтелектуального рівня, розвиток і захист національного інформаційного простору.

Ілюстративним у цьому контексті є досвід діяльності Обласної наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського. Моніторинг діяльності відділів бібліотеки, зокрема краєзнавства, мистецтва, рідкісних та цінних видань, відділу документів з економічних, технічних та природничих наук дозволив окреслити такі види і форми роботи:

1. Реалізація освітніх проєктів. У перші дні воєнного стану у роботодавців та й самих працівників виникло чимало запитань щодо подальшої роботи. В межах проєкту «Інформаційна платформа з питань праці» компетентні спеціалісти надавали роз'яснення ключових змін, які відбулися у трудовому законодавстві, зокрема начальниця відділу з питань експертизи умов праці управління Держпраці у Кіровоградській області Олена Хімич професійно прокоментувала наявні зміни. У цьому ж ключі відбувалася зустріч із заступницею начальника відділу нагляду на виробництві і на об'єктах підвищеної небезпеки Тетяною Петровою з виступом на тему: «Вимоги безпечної експлуатації автомобільних заправних станцій та автомобільних газозаправних пунктів». Керівниця відділу нагляду в агропромисловому комплексі та соціально-культурній сфері Управління Держпраці у Кіровоградській області Ірина Чирва поділилася своїми думками щодо того, як аграріям захистити

працівників під час воєнного стану, які заходи потрібно вжити, щоб створити безпечні та безаварійні умови праці.

Ще один спільний проєкт Обласної універсальної наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського з навчально-методичним центром цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Кіровоградської області «Вчимося діяти у надзвичайних ситуаціях» включав проведення лекцій з питань загальних правил безпеки, поведіння у натовпі, безпеки на транспорті, дій при вибухах різного походження, укриття в захисних спорудах та правил поведінки в них тощо. У сучасних умовах проблемою державної та суспільної значущості стає забезпечення безпеки життєдіяльності населення, збереження головної цінності – її громадян, їх здоров'я і життя. На даний час, ситуація в Україні щодо виникнення небезпечних ситуацій, техногенних аварій і катастроф характеризується як дуже складна, тож, затребуваною і актуальною була лекція на тему «Як діяти при виникненні техногенних катастроф».

У рамках просвітницького проєкту «Україна у роки Другої світової війни: маловідомі сторінки», кандидат історичних наук, доцент ЦДПУ імені Володимира Винниченка Олександр Чорний провів серію публічних лекцій: Україна у роки Другої світової війни: маловідомі сторінки; Напад Німеччини на СРСР. Оголошена неоголошена війна; Літо 1941. Зелена Брама. Героїзм і трагедія 6-ї та 12-ї армій; Сталінський наказ №270 в історії німецько-радянської війни; Переломний 1943: що не так?; Битва за Дніпро: літо 1943 – весна 1944; Війна і пропаганда. Якими були тогочасні засоби масової інформації, якими були пропагандистські технології під час Другої світової і як вони впливали на суспільну думку.

З травня у бібліотеці розпочато новий проєкт «Розмови про літературу із Сергієм Михидою». У рамках проєкту запропоновано усім охочим розвивати свої уявлення про українську літературу, спілкуючись, вдосконалювати розмовну українську мову на щотижневих зустрічах із доктором філологічних наук, професором Центральноукраїнського

державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка – Михидою Сергієм Павловичем.

2. Вуличні акції. Першого квітня, в Міжнародний день птахів, на прибудинковій території обласної бібліотеки імені Дмитра Чижевського відбулася вулична акція «Хай буде мир на Україні!». Для кропивничан та гостей міста було запропоновано власноруч виготовити паперових голубів – символів миру – та на їхніх крилах написати побажання на підтримку Збройним Силам та народу України у боротьбі з російськими окупантами за свою свободу та незалежність.

3. Навчально-практична діяльність. Даний напрямок роботи представляє ряд мистецьких практик, зокрема майстер-класи з нейрографіки, зі скетчингу від Марії Грім; безкоштовні тижневі комп'ютерні курси при Інтернет-Центрі бібліотеки «Світ цифрової грамотності для кожного»; діяльність онлайн-клубу розмовної англійської мови з Біллом Томсоном на платформі Zoom та інші.

4. Літературні презентації, виставки: презентація третьої поетичної книги «Третя ластівка» молодого талановитого поетеси Ольги Могильди; презентація раритетного видання 1936 року «Українська народна пісня». Доречно буде зазначити, що у створенні збірки пісень брав участь батько українського модерну, розробник українського державного герба, прийнятого Центральною Радою, представник українського ліричного імпресіонізму Василь Кричевський.

У цьому ж ключі варто назвати виставку живопису відомого кропивницького художника, члена Національної спілки художників України Валерія Давидова «Царина тиші».

5. Організація та проведення культурно-масових заходів. На початку травня бібліотека стала локацією незабутнього музичного заходу – рок-фесту «Всупереч війні!» Організатором благодійної такої акції став давній і вірний друг книгозбірні – редакція газети «Україна-Центр». Зауважимо, що під час проходження рок-фесту усі охочі змогли фінансово підтримати наших воїнів на передовій, зібрані кошти волонтер Вадим

Нікітін передав на закупівлю необхідних речей. У бібліотеці постійно діє артхаус клуб, який запрошує усіх охочих до перегляду якісного, нового європейського та українського кіно. В рамках проекту «Живі сторінки» у книгозбірні відбув літературно-музичний вечір «Серце української духовності».

6. Фотоекскурсії. Історики називають місто Кропивницький центром дослідження унікального національного явища – чумацтва. Павло Рябков, історик, археолог та етнограф, краснавець заступник директора Обласного краєзнавчого музею, один із засновників краєзнавчого музею займався вивченням чумацтва наприкінці ХІХ століття, тож в рамках Міжнародного дня пам'яток і визначних місць у відділі мистецтв бібліотеки провів фотоекскурсію «Пам'ятки культури за маршрутом чумацького шляху Павла Рябкова». Справжньою подією стала презентація віртуальної виставки Музею музичної культури імені Кароля Шимановського «Історичні й козацькі пісні Кропивниччини».

7. Краєзнавчі студії. 50-річчю енциклопедичного видання про історію міст та сіл Кіровоградської області були присвячені краєзнавчі студії, які відбулися в бібліотеці трагічного для українського народу 24 лютого. Володимир Поліщук – відомий журналіст, краєзнавець-дослідник історії міста Кропивницький та Кіровоградської області – презентував видання «Планували одне, а збудували інше». У радянські часи газети періодично друкували повідомлення про майбутні новобудови, малюнки та макети цих споруд, а також інтерв'ю з архітекторами, у яких йшла мова про плани забудови міста Кіровограда. Але багато з того, що було заплановано партійними керівниками та зодчими, так і не збудували або ж збудували не там і не так, як спершу планували. Детальніше про плани, які були зафіксовані у газетних повідомленнях та архівних документах розповів Володимир Поліщук. При підготовці видання були використані публікації у газетах «Зінов'євський пролетар», «Молодий комунар», «Кіровоградська правда», а також матеріали, які зберігаються у фондах Державного архіву Кіровоградської

області, Обласного краєзнавчого музею та на сайті бібліотеки, а також фотографії з колекцій місцевих краєзнавців. Символічно, що сьогодні розпочинається нова історія новобудов України. Дієвою допомогою ЗСУ є збір книг для наших захисників.

Отже, далеко не повний перелік напрямків діяльності такого потужного мегакультурного центру регіону, як Обласна універсальна наукова бібліотека імені Дмитра Чижевського дозволяє стверджувати, що в умовах воєнного стану багатоаспектна діяльність інформаційних установ нашого регіону спрямована на консолідацію, підтримку та перемогу українського суспільства.

Першочергового значення в нинішній час набуває діяльність архівних установ України, які не тільки відображають історію духовного і матеріального життя народу, представляючи велику культурну цінність, виступають зберігачами національної ідентичності. Аналіз сайту Державного архіву Кіровоградської області засвідчив високопрофесійну діяльність працівників у період воєнного стану. Звернемося до основних заходів, організованих архівістами, з метою підтримки патріотизму і любові до України. З перших днів російсько-української війни працівниками архіву ведеться трансляція підтримки світу українського народу. Вже у лютому Державним архівом Кіровоградської області запроваджено показ серії навчальних відеороликів з першої медичної допомоги в екстрених ситуаціях.

З початку березня Державний архів Кіровоградської області, як і всі державні архіви України, припинив опрацювання будь-яких запитів з РФ (як юридичних так і фізичних осіб). У той же час розпочато збір та формування колекції матеріалів (фото-, фоно-, відео-, у паперовому вигляді) щодо повномасштабного вторгнення російських військ в Україну та героїчного опору наших Збройних Сил і народу. Працівники архіву звернулися до жителів нашого краю з

проханням надсилати відповідні матеріали до Державного архіву Кіровоградської області на електронну адресу установи.

Постійну роботу проводять працівники архіву з оцифрування документів. Так, у березні відбулося чергове поповнення бази даних «Оцифровані описи справ Державного архіву Київської області періоду після 1917 року».

В культурологічному аспекті важливою подією стала організація і проведення онлайн виставки «До 100-ї річниці від дня створення театру «Березіль» (1922–1935).

Знаковою подією у діяльності Державного архіву Кіровоградської області є випуск нового розділу Довідника безбар'єрності «У воєнний час», у якому можна ознайомитись з різними рубриками, зокрема «У комунікації приховано набагато більше сенсів, ніж нам здається». Представлений матеріал довідника є першим кроком у формуванні нової етики спілкування, адже надана інформація допоможе розкрити нові, додаткові смисли, коли в центрі уваги – людина та її різноманіття. Тематика окреслює важливі проблеми стосунків батьків і дітей, життя людей старшого віку, поради, як заспокоїти людей з інвалідністю, проблеми інвалідів тощо.

Як і всі інформаційні установи України, ДАКО продовжує практику проведення віртуальних виставок, у цьому контексті зазначимо організацію виставки архівних документів: «30 років активної діяльності Кіровоградської обласної державної адміністрації» (фонд ДАКО №-7838 «Кіровоградська обласна державна адміністрація», який містить оригінали документів за 1992–2012 роки); «Незламні духом українці», присвячена жертвам тоталітарного режиму; «Життя і діяльність Марка Лукича Кропивницького»; «Творчий неспокій», присвячена відомим журналістам краю; фотовиставки: «Вишиванка – символ української культури»; демонстрація матеріалів, зокрема рукописів, з фонду особового походження відомого земляка – Смоленчука Миколи Кузьмовича.

До Міжнародного дня пам'яті про Чорнобильську катастрофу, працівники архіву, підготували добірку статей із

місцевих газет з даної тематики, що зберігаються в довідково-інформаційному фонді установи. Науково-пошукова діяльність зазначеного вище фонду позначена виходом чергового випуску збірника «Інгульський степ», до якого увійшли матеріали про досі невідомі сторінки з історії, краєзнавства й родознавства, презентацією XVI випуску видання, що продовжується, «Між Бугом і Дніпром», який містить матеріали VIII обласної науково-практичної конференції «Українська незалежність: від мрії до реальності» та XIV обласних літературно-краєзнавчих Куценківських читань, присвячених 30-річчю незалежності України.

Продовжено практику оглядових екскурсій, під час яких працівники архіву наголошують на важливості збереження документів у воєнний час. Працівники архіву постійно залучаються до всеукраїнських семінарів та науково-практичних конференцій в режимі онлайн.

Містян запрошено долучитися до опису фотодокументів, представлених у спецпроекті «Кіровоградщина в об'єктиві Василя Ковпака».

Державний архів Кіровоградської області розпочав роботу зі створення фонду користування на документи НАФ генеалогічного характеру в рамках співробітництва з FamilySearch International.

Отже, сьогодні, у складних умовах російсько-української війни архіви виконують надважливі як планові, так і позапланові завдання, постійно удосконалюючи процес комунікації зі своїми користувачами. Важливим кроком до удосконалення надання послуг є створення читацького електронного квитка. Це надасть можливість всім охочим долучатися не тільки до науково-дослідної діяльності, а й до широкого спектру пошукових завдань.

Висновки. Комплексний аналіз інформаційних закладів регіону дозволяє виокремити певні практичні акценти діяльності даних установ. Так, найпоширенішими видами діяльності Обласної універсальної наукової бібліотеки

ім. Д. І. Чижевського в умовах воєнного стану стали лекції провідних науковців регіону, зокрема істориків і філологів; майстер-класи, організовані для містян і переселенців; вуличні акції культурологічного спрямування, круглі столи, мистецькі презентації.

Працівники Державного архіву Кіровоградської області зосередили увагу на цифровізації архівних документів та активній участі у всеукраїнських і міжнародних конференціях й семінарах, а також організації та проведенні віртуальних виставок, присвячених актуальним проблемам сьогодення.

Все зазначене вище підтверджує те, що сьогодні діяльність культурно-інформаційних центрів спрямована на підвищення престижу і безпеки держави, адже тільки за умови збалансованої співпраці інформаційних установ Україна здатна гідно протистояти російській окупації як на полі бою, так і в інформаційній війні. Сучасні культурно-інформаційні центри, виступаючи потужними ретрансляторами державної ідеології та суспільних ідей українців, формують, оберігають і поширюють український інформаційний простір, вписуючи його у європейський контекст.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєнко А. О., Балишев М. А. Архіви – зберігачі історії науки і техніки: інституціоналізація в Україні архівного зберігання науково-технічної документації. *Архіви України: наук.-практ. журнал*. Київ, 2017. Вип. 5/6 (310/311). С. 151–161.
2. Бездрабко В. В. Архів, архівіст, архівна культура: ідея, метафора, постання майбутнього образу. *Архіви України: наук.-практ. журнал*. Київ, 2018. Вип. 2/3 (313/314). С. 7–19.
3. Боряк Г. В. Інформатизація архівної галузі сьогодні: поточні здобутки і завдання формування електронних ресурсів. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики. Київ, 2004. Вип. 11. Ч. 2. С. 4–9.
4. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції,

модернізація : *монографія* / наук. ред. Г. І. Ковальчук; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ : Академперіодика, 2014. 362 с.

5. Гарагуля С. Бібліотеки в інформаційному суспільстві: орієнтація на користувача. *Бібл. вісн.* 2014. № 6. С. 17–23. URL: libkor.com.ua/php/lib_theme_files/Orientaciya.pdf.

6. Гранчак Т. Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект : монографія. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. К., 2014. 184 с. URL: <http://www.nbuviar.gov.ua/images/nauk-mon/k2014.pdf>.

7. Левченко І. Соціальна комунікація як важлива складова інформаційно-комунікаційного простору. *Соціум. Документ. Комунікація*: збірник наукових праць. Серія «Соціальні комунікації». Переяслав: ФОП Домбровська Я.М., 2022. Випуск 14, С. 253–266. URL: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/issue/view/21/sdk.14>.

8. Онищенко О., Горовий М., Попик В. Національні інформаційні ресурси як інтегративний чинник вітчизняного соціокультурного середовища. Монографія. НАН України. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Київ. 2014. 296 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003125>.

9. Палієнко М. Г. Образ «архіву» в сучасному науковому дискурсі: множинність інтерпретацій. *Архіви України*: наук.-практ. журнал. Київ, 2016. Вип. 5-6 (304-305). С. 136–152.

10. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіа комунікації. К. : Спадщина, 2012. С. 121.

11. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського <https://library.kr.ua/>.

12. Державний архів Кіровоградської області URL: <https://archives.gov.ua> (дата звернення 03.03. 2022).

REFERENCES

1. Aliksieienko, A., Balyshev, M. (2017). *Arkhivy – zberihachi istorii nauky i tekhniki: instytutstionalizatsiia v Ukraini arkhivnoho*

zberihannya naukovo-tekhnichnoi dokumentatsii [Archives are custodians of the history of science and technology: institutionalization of archival storage of scientific and technical documentation in Ukraine]. *Arkhivy Ukrainy*, 5/6 (310/311), 151–161 [in Ukrain].

2. Bezdrabko, V. (2018). Arkhiv, arkhivist, arkhivna kultura: ideia, metafora, postannia maibutnoho obrazu [Archive, archivist, archival culture: idea, metaphor, emergence of the future image]. *Arkhivy Ukrainy*, 2/3 (313/314), 7–19 [in Ukrain].

3. Boriak, H. (2004). Informatyzatsiia arkhivnoi haluzi sohodni: potochni zdobutky i zavdannia formuvannia elektronnykh resursiv. Spetsialni istorychni dystsypliny: pytannia teorii ta metodyky [Informatization of the archival industry today: current achievements and tasks of forming electronic resources. Special historical disciplines: issues of theory and methodology]. Kyiv, 11, 2, 4–9 [in Ukrain].

4. Voskoboinikova-Huzieva, O. (2014). Stratehii rozvytku bibliotechno-informatsiinoi sfery Ukrainy: henezys, kontseptsii, modernizatsiia : monohrafiia [Development strategies of the library and information sphere of Ukraine: genesis, concepts, modernization: monograph]. Kyiv: Akadempriodika, 362 [in Ukrain].

5. Harahulia, S. (2014). Biblioteki v informatsiinomu suspilstvi: oriantatsiia na korystuvacha [Libraries in the information society: user orientation]. *Library Bulletin*, 6, 17–23, Access mode: libkor.com.ua/php/lib_theme_files/Orientaciya.pdf. [in Ukrain].

6. Hbranchak, T. (2014). Biblioteka v informatsiinomu suprovodi upravlinnia suspilnymy protsesamy: polityko-komunikatsiinyi aspekt : monohrafiia [Elektronnyi resurs] [Library in the information support of social process management: political and communication aspect: monograph: [Electronic resource]. Access mode: <http://www.nbuviap.gov.ua/images/nauk-mon/k2014.pdf>.

7. Onyshchenko, O., Horovyi, M., Popyk, V. (2014). Natsionalni informatsiini resursy yak intehratyvnyi chynnyk vitchyznianoho sotsiokulturnoho seredovyshcha. Monohrafiia.

NAN Ukrainy. Natsionalna biblioteka Ukrainy im. V. I. Vernadskoho [National information resources as an integrative factor of the domestic socio-cultural environment. Monograph. NAS of Ukraine. National Library of Ukraine named after V. I. Vernadskyi]. Kyiv, 296, URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003125> [in Ukrain].

8. Paliienko, M. (2016). Obraz «arkhivu» v suchasnomu naukovomu dyskursi: mnozhynnist interpretatsii [Image of «archive» in modern scientific discourse: multiplicity of interpretations]. *Arkhivy Ukrainy*, 5-6 (304-305), 136–152 [in Ukrain].

9. Pocheptsov, H. (2012). Vid Facebook’u i hlamuru do Wikileaks’: media komunikatsii [From Facebook and glamor to Wikileaks’: media communication]. Kyiv: Heritage, 121 [in Ukrain].

10. Oblasna universalna naukova biblioteka im. D. I. [Chyzhevskoho Regional Universal Scientific Library. D. I. Chizhevskyi]. Access mode: <https://library.kr.ua/>.

11. Derzhavnyi arkhiv Kirovohradskoi oblasti [State archive of Kirovohrad region]. Access mode: <https://archives.gov.ua>.

АНОТАЦІЯ

Культурно-інформаційні центри нині не лише активізують культурне співробітництво, вони відіграють особливу роль у процесі становлення громадянського суспільства, вибудовують міцний фундамент формування українського інформаційного контенту. Залучаючи населення до широкого спектру акцій і заходів, інформаційні центри сприяють підвищенню громадянської активності людей, формують у них патріотизм, громадянську свідомість, допомагають створювати особливий суспільний мікроклімат у всіх сферах суспільного життя.

Комплексний аналіз інформаційних закладів регіону дозволяє виокремити певні практичні акценти діяльності даних установ. Так, найпоширенішими видами діяльності

Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського в умовах воєнного стану стали лекції провідних науковців регіону, зокрема істориків і філологів; майстер-класи, організовані для містян і переселенців; вуличні акції культурологічного спрямування, круглі столи, мистецькі презентації. Працівники Державного архіву Кіровоградської області зосередили увагу на цифровізації архівних документів та активній участі у всеукраїнських та міжнародних конференціях і семінарах, а також організації та проведенні віртуальних виставок, присвячених актуальним проблемам сьогодення.

Діяльність культурно-інформаційних центрів спрямована на підвищення престижу і безпеки держави, адже тільки за умови збалансованої співпраці інформаційних установ Україна здатна гідно протистояти російській окупації як на полі бою, так і в інформаційній війні.

Ключові слова: Україна, культурно-інформаційні центри, бібліотека, архів, воєнний стан, діяльність інформаційних установ, комунікація.